

Кафедра української мови і літератури та методик їх навчання

Силабус навчальної дисципліни

Компетентнісний підхід до навчання української мови і літератури відповідно до концепції НУШ – 4 кредити ЄКТС

Викладач: Комінярська Ірина Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	<i>Компетентнісний підхід до навчання української мови і літератури відповідно до концепції НУШ</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Шифр навчальної дисципліни	<i>Вибіркова дисципліна</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Комінярська Ірина Миколаївна</i>
Науковий ступінь	<i>Кандидат філологічних наук</i>
Вчене звання	<i>Доцент</i>
Посада викладача	<i>Доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання</i>
Електронна адреса кафедри	<i>kufsd@ukr.net</i>
Контактний телефон викладача	<i>0974937411</i>
Профайл викладача	<i>https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/kaf_ukr_susp/sklad/info/kominyarska.pdf</i>
Е-mail викладача	<i>kominyarska@meta.ua</i>
Профайл дисципліни	
Розклад консультацій	<i>Очні консультації; платформа Zoom</i>
Час проведення	<i>Середа; 14:00 – 16:00</i>
Місце проведення	<i>Аудиторія №38</i>

ПРЕРЕКВІЗИТИ	Курс «Компетентнісний підхід до навчання української мови і літератури відповідно до концепції НУШ» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: сучасна українська літературна мова, сучасна українська література, методика навчання української мови, методика навчання української літератури, технологія сучасного уроку української мови і української літератури та ін.
ПОСТРЕКВІЗИТИ	Базові знання в галузі методики навчання української мови та компетентнісного підходу до викладання мови і літератури; вміння здійснювати організацію освітнього середовища, застосування інтеграції (тематичний і діяльнісний підходи) та способи формування оцінювання навчальних досягнень під час вивчення української мови і української літератури 5 класі.

Анотація

Курс «Компетентнісний підхід до навчання української мови і літератури відповідно до концепції НУШ» викладається для студентів філологічних спеціальностей як додатковий у циклі професійної компетентності. Компетентнісний підхід на уроках української мови і літератури має створити умови для розвитку особистості учнів і формування в них ключових, базових і предметних компетентностей. **Предметом** його дослідження є дієвий освітній інструмент розвитку особистості на уроках української мови і літератури, що має забезпечити формування таких ключових компетентностей як мовна, мовленнєва, соціокультурна й діяльнісна і реалізується в комунікативну компетентність.

Мета: ознайомити студентів із компетентнісним підходом до навчання української мови і літератури відповідно до концепції НУШ, який орієнтує процес навчання мови і літератури у діяльнісний вимір, що забезпечує спроможність майбутньої особистості відповідати новим запитам ринку, практично розв'язувати життєві проблеми, пошук власного «Я» у майбутній професії.

Завдання:

- розв'язання загальних наукових проблем, пов'язаних із реалізацією компетентнісного підходу на уроках української мови і літератури;
- з'ясування суті компетентнісного навчання української мови та літератури в ЗЗСО;

- вивчення шляхів та способів проведення та організації компетентнісного уроку української мови і літератури;
- дослідження особливостей формування мовленнєвої компетентності учнів під час уроку української мови і літератури відповідно до його теми;
- застосування форм, методів і прийомів навчання на уроках української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу;
- використання спеціальної типології вправ і завдань на уроках української мови і літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- ✓ сутність, категорії методики навчання української мови в контексті компетентнісного підходу та його взаємозв'язки з іншими галузями знання;
- ✓ предмет і завдання, зміст уроку української мови і літератури;
- ✓ методи комунікації;
- ✓ функції спілкування;
- ✓ типи спілкування;
- ✓ моделі комунікації;
- ✓ компоненти та канали комунікації;
- ✓ форми мовного спілкування;
- ✓ складові комунікативного акту;

Студенти повинні **вміти**:

- ✓ визначати суть компетентнісного навчання;
- ✓ аналізувати форми, методи і прийоми навчання;
- ✓ аналізувати моделі уроків української мови і літератури та самостійно їх будувати;
- ✓ називати й аналізувати вправи і завдання текстотвірного характеру;
- ✓ самостійно здійснювати комплексний аналіз уроку української мови і літератури.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Компетентнісно орієнтований урок української мови і літератури, його структура.

Тема 1. Робота вчителя-словесника в контексті реформування повної загальної середньої освіти. Зміна парадигми шкільної освіти: компетентнісне навчання + формування цінностей. Нормативні документи. Концепція НУШ

Тема 2. Компетентнісно орієнтований урок української мови і літератури. Конкретизація мети уроку (визначення предметної та ключової компетентностей до конкретного уроку).

Поділ змісту теми уроків української мови і літератури на навчальні ситуації в залежності від його структури. Формулювання цільового завдання до кожної навчальної ситуації.

Теоретичні знання, практичне застосування теоретичних знань, формування способів діяльності. Вибір методів навчання, що відповідають кожному цільовому завданню за його дидактичними функціями (формування, засвоєння, узагальнення знань) та змістом навчального матеріалу (теоретичний, емпіричний чи практичний). Вибір форм організації навчальної діяльності учнів (індивідуальна, парна, групова, фронтальна, колективна чи їх оптимальне поєднання), які відповідають змісту та методам роботи. Вибір змісту, методів і форм навчання орієнтація на заплановану мету й прогнозований очікуваний результат спільної діяльності суб'єктів навчання.

Тема 3. Методи компетентнісно орієнтованого навчання української мови і літератури. Завдання компетентнісного характеру.

Змістовий модуль 2. Формування комунікативної компетентності

Тема 4. Суть компетентнісного навчання української мови і літератури в ЗЗСО. Психолого-педагогічні особливості формування мовленнєвої компетентності. Текстотворча діяльність учнів в умовах компетентнісного навчання української мови (Н.Голуб). Форми, методи і прийоми навчання.

Тема 5. Мотивація навчальної діяльності на уроках української мови і літератури. Формування ціннісного компонента комунікативної компетенції. Ціннісні орієнтації. Характеристика соціокультурної компетентності.

Тема 6. Типологія вправ і завдань текстотвірного характеру. Формування лексичної компетентності учнів 5 класу.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Укласти термінологічний глосарій із курсу «Компетентнісний підхід до навчання української мови і літератури відповідно до концепції НУШ» (не менше 20 позицій).

2. Укласти конспект уроку української мови і літератури, використавши компетентнісний підхід.

Методи навчання: лекція, бесіда, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, метод аналізу мови.

Методи контролю: перевірка усних відповідей; написання тестів; перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання; перевірка ІНДЗ.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1 - 2											
Т 1	Т 2-3	Т 4	Т 5-6	МК	Т 7-8	Т 9-10	Т 11	Т 12-13	М К	20	100
5	5	5	5	20	5	5	5	5	20		

Т1, Т2 ... Т14 – теми практичних занять; 5 – найвищий бал, який отримує студент на практичному занятті; М.К. – модульний контроль.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література Основна

1. Нова українська школа: порадник для вчителя. За ред. Н.М. Бібік. Київ: літера ЛТД, 2019. 208с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики за заг. ред. О.В.Овчарук .К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
3. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: науково-методичний посібник /За ред. І.Г.Єрмакова. Запоріжжя: Центуріон, 2005. 640 с.

4. Бех І.Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці. Педагогіка і психологія : Вісник АПН України. 2009. №2 (63). С.26-31.
5. Бібік Н.М. Ознаки компетентнісно орієнтованого уроку з предмета «Я у світі». *Вчитель початкової школи*. 2016. №7.
6. Навчання української мов учнів 5 класу на засадах компетентнісного підходу: посібник / Н.Голуб, В.І.Новосолова, Г.Т.Шелехова, А.В.Ярмолюк. К.: Видавничий дім «Сам», 2017. 144с.

Допоміжна

1. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 15.10.2022р.)
2. Концепція НУШ. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2372-ad-fontes-pro-kontseptyu-novo-ukrainsko-shkoli> (дата звернення: 10.10.2022р.)

Політика дисципліни

Магістранти допускаються до підсумкового контролю за умови, якщо вони відвідували аудиторні заняття та ними виконано всі види завдань, передбачених робочою навчальною програмою курсу. Здобувачі заочної форми навчання, які не мають можливості відвідувати аудиторні заняття, можуть працювати дистанційно на платформах «ZOOM» і «MOODLE».

Працюючи дистанційно або ж при виконанні письмових практичних / тестових завдань, неприпустимим є порушення академічної доброчесності. Зокрема, усна відповідь повинна бути ґрунтовною та не містити перефразовування чужих висловлювань; цитуючи думки науковців, необхідно вказувати автора та джерело; практичні завдання повинні бути виконані самостійно тощо.